

छ्या जरा जलधडा...

मुंबईला पाणी पुरवठा करणाऱ्या अपर वैतरणा, मोडक सातानसा, मध्य वैतरणा, भातसा, विहार, तुळशी या धरणांची पाणीसाठवण क्षमता १४ लाख ४७ हजार ३८ दशलक्ष लिटर आहे. त्यांतून रोज तीन हजार ८५० दशलक्ष लिटर पाणीपुरवठा होतो. मुंबईची लोकसंख्या पाहता मुंबई दैनंदिन पाण्याची गरज ही ४ हजार २०० दशलक्ष लिटर आहे. मात्र सध्या सात धरणांतून होणारा पाणीपुरवठा तीन हजार ८५० दशलक्ष लिटर आहे. त्यातही २५ ते टक्के पाण्याची चोरी होणे, पाणी गळती हे होतच अरकाही वेळा विविध विकासकामांमुळे जलवाहिन्यांचे नुकसाहोऊन बरेच पाणी वाया जाते. मात्र या पाण्याची किमत अनेकांना नाही. उन्हाळा आला की धरणांतील पाणीसाठेनजरेसमोर येतो आणि त्यानंतर पाण्याचे खरे मोल समज मुंबईला पाणी पुरवठा होत असतानाच जलवाहिन्यांमध्ये होणारी पाणीगळती हा महत्वाचा मुद्दा असून यातील टक्के पाणी वाचवण्यासाठी मुंबई महापालिकेने प्रयत्न कराराहवेत. जलवाहिन्यांलगत असलेल्या झोपड्या, चार्डी होणारी पाणीचोरी, भूमिगत किंवा रस्त्याला समांतर असलेल्या जलवाहिन्यांमधून होणारी गळती आणि त्यांची सुरक्षा अनेक मुद्दे समोर येतात. या मुद्दांकडे आवर्जन लक्ष गरजेचे आहे.

मुंबईला पाणीपुरवठा करणाऱ्या सात धरणांपैकी विहार आणि तुळशी वगळता अन्य धरणे ही मुंबईच्या हद्दीबाहेरच आहेत. तिथून सुमारे सव्वाशे ते दीडशे किमी अंतरावरून विविध जलवाहिन्यांद्वारे पाणीपुरवठा होतो. मुंबईला पाणीपुरवठा करणाऱ्या या जलवाहिन्यांचे बाह्य विभागामध्ये सुमारे ३८० किलोमीटर अंतराचे अतिशय मोठे जाळे आहे. या जलवाहिन्या जंगल परिसर, दुर्गम भागातून मुंबईच्या दिशेने अंथरलेल्या आहेत. तसेच बहुतांश अंतरात त्या जमिनीखालीही आहेत. त्यामुळे पाणीगळती किंवा पाणीचोरी रोखण्यासाठी या जलवाहिन्यांची सुरक्षा आणि त्यांची देखभाल ही महत्वाची आहे. जलवाहिन्यांवर माती, गाळ, दमट हवामान, कचरा आणि इतर रसायने यांचा प्रतिकूल परिणाम होत असतो. त्यामुळे जलवाहिन्यांवर गंजदेखील चढतो. मोठच्या जलवाहिन्यांना जोडून नच पाणी वितरणासाठी अन्य जलवाहिन्याही जोडलेल्या असतात. त्यातूनही पाण्याची गळती होत असते. ५० ते १०० वर्ष आणि त्यापेक्षाही जुन्या असलेल्या जलवाहिन्या बदलून त्याएवजी नवीन जलवाहिन्याटाकणे आणि जलवाहिन्यांचे मजबूतीकरण हा पर्याय आहे. आणि तो मुंबई महापालिकेने निवडलाही आहे. त्याचे नियोजन होत असल तरीही प्रत्यक्षात मात्र दिसून आलेले नाही. मंबईत सरु असलेल्या तितिथ विकासकामांचा फटका

मुंबईत सुरु असलल्या वावधि विकासकामाचा फटका जलवाहिन्यांना बसतो आणि गळती लागून पाणी वाया जाते. पाणीगळती, पाणीचोरी तसेच विविध विकासकामांमुळे जलवाहिन्या फूटणे याबाबतच्या २०२२ आणि २०२३ मध्ये ५५ हजारपेक्षा जास्त तक्रारी मुंबईकरांनी केल्या आहेत. त्या सोडवण्यातही आल्या मात्र हे प्रमाण पाहता जलवाहिन्यांच्या

सुरक्षेचा प्रश्न ऐरणीवर येतोच. मुंबईत मोठ्या प्रमाणात होणारी पाण्याची नासाडी थांबवल्यास ऐन उन्हाळ्यात हेच पाणी उपयोगी पडे ल. त्यामुळे विनाअडथळा सुरक्षितरीत्या पाणीपुरवठा व्हावा, यासाठी जलबोगद्याचा पर्याय मुंबई महापालिकेने निवडला आहे. मुंबईत घाटकोपर ते परल ११० किमी जलबोगद्याचे काम हाती घेतानाच पिसे पांजरापोल जलशुद्धीकरण केंद्र ते मुलुंडपर्यंत २१ किमीचा जलबोगदाही तयार केला जाणार आहे. पाण्याची वाढती गरज भागवण्यासाठी समुद्राचे खारे पाणी गोडे करण्यासाठी मनोरी येथे निःकारीकरण प्रकल्प, पाणीसाठा वाढवण्यासाठी गारगाई, पिंजाळ, दमणगंगा पिंजाळ नवीन धरण आणि सांडपाण्यावर तीन स्तरावर प्रक्रिया करून पाण्याचा पुनर्वारप हे प्रकल्प मुंबई महापालिकेने हाती घेतले. मात्र, गेली बरीच वर्षे विविध कारणांमुळे ते पूर्णत्वास जाऊ शकलेले नाहीत. स्वप्नवत असलेले हे प्रकल्प कधी पूर्ण होतील, हेदेखील माहिती नाही. त्यामुळे वाढती लोकसंख्या, पाण्याची गरज आणि उन्हाळा जवळ आल्यावर जाणवणारी पाणीटंचाई पाहता तातडीचे उपाय आधीच शोधणे गरजेचे आहे. यासाठी मुंबईकरांमध्ये पाणी बचतीसाठी वर्षभर जनजागृती झालीच पाहिजे. रहिवासी संकुल, शासकीय संस्था, हॉटेल, कारखाने, छोटे-मोठे उद्योग यांत ही जनजागृती रुजायलाच हवी. मुंबईला पाणीपुरवठा करणाऱ्या सात धरणांतील पाणीसाठा नुकताच एका विमानात 'टर्ब्युलन्स', म्हणजे हवामान अचानक बिघडल्याने अपघात झाला. अनेक प्रवासी जखमी झाले आणि एकाचा मृत्यूदेखील झाला. गेली ४४ वर्षे मी वैमानिक म्हणून काम करीत आहे. आधी हवाईदलात आणि आता एका विमान वाहक कंपनीत. माझ्या अनुभवावरून हा विषय सोऱ्या भाषेत समजावून सांगण्याचा प्रयत्न करतो. विमानचालन उद्योगात वापरला जाणाऱ्या 'टर्ब्युलन्स' या इंग्रजी शब्दाला योग्य प्रतिशब्द मराठीत नाही. ढाबळपणे त्याला अशांतता, गोँधळ किंवा प्रक्षुब्धता म्हणता येईल. या लेखापुरते आपण 'टर्ब्युलन्स'ला वातावरणात माजलेली खलबळ, असे म्हणून वातावरणात खलबळ नक्की का होते? वाच्याचा वेग किंवा दिशा बदलली, की खलबळ होते. संथ वाहणारी खोल नदी आणि उथळ ठिकाणी दगड-धोंड्यांमुळे खलबळ उसळत असलेले फेसाळ पाणी यांच्यातला फरक डोळ्याला दिसतो. तेच हवेत झाल्यास सहज दिसून येत नाही. वारा त्याच्या वेगामुळे जाणवतो. बंद गाडी किंवा विमानात बसले असताना वारा जाणवत नाही.

वाच्याचा वेग किंवा दिशा का बदलते?
पथीच्या स्वतःभोवती फिरण्यामध्ये वातावरणात

दाढू लागत. पाण्याची वाढती मागणी आणि वाढलेल्या उन्हामुळे पाण्याचे होणरे बाष्णीभवन यामुळे धरणांतील पाणी तळ गाठते, असे महापालिका अधिकारी सांगतात. मात्र नुकत्याच एका आकडे वारीतून राज्यातील मोठ्या, मध्यम आणि लघुसिंचन प्रकल्पातून दरवर्षी १६५ टीएमसी पाण्याचे तासीभवत दोन अमर्काण्डी पांढिंबी राज्य सरकारच्या

बाष्पाभवन हात असल्याचा माहता राज्य सरकारच्या जलसंपदा विभागाच्या पाणी लेखापरीक्षण अहवालातून समोर आली. यातून मुंबईलाही तीन वर्षे पिण्याच्या पाण्याचा पुरवठा होऊ शकेल, एवढ्या प्रमाणात पाण्याची वाफ होत असल्याचे स्पष्ट झाले. मग या पर्यायाचा मुंबई महापालिकेकडून विचार का होताना दिसत नाही, हा प्रश्न आहे. धरणातून विसर्ग होणाऱ्या पाण्याचा योग्यारीतीने वापर करण्याचा पर्यायही आहे.

या पर्यायाचाही मुंबई महापालिकेकडून विचार होत असून विहार धरणातून विसर्ग करण्यात येणाऱ्या पाण्याचा योग्य रीतीने वापर करण्यासाठी ते पाणी भांडुप जलशुद्धीकरण केंद्रात वळवून ते पिण्यासाठी वापरण्याचा पर्याय निवडला आहे. यासाठी कंत्राटदाराचीही निवड केली असून तीन जामनापासून आकाशाकडे वाहू लागतात. यामुळे हवेतली खलबळ अजूनच वाढते. वातावरणात पुरेशी आर्द्रता असते, तेह्वा ढग तयार होतात. व्यावसायिक प्रवासी विमानांमध्ये प्रवाशांची काळजी घेण्यासाठी आणि प्रवास सुखकर होण्यासाठी, आम्ही खलबळी द्वारा अपलेले परिस्थितीसाठी व्यापारी उडवा

वर्षात पूर्ण होणाऱ्या या प्रकल्पासाठी १०० कोटी रुपये खर्च येणार आहे. मुंबई महापालिकेकडून पाण्याची वाढती गरज भागवण्यासाठी गेली अनेक वर्ष प्रयत्न केले जात असताना त्याला यश मात्र कधी येणार, हे पाहावे लागणार आहे. अन्यथा भविष्यात मुंबईतही भीषण पाणीचं चाईचा धोका अटल आहे. पाण्यासाठी विविध पर्याय अवलंबायला हवेत. मात्र त्याकडे साफ दुर्लक्ष्य केले जारे. एप्रिल आणि मेमध्ये पाण्याची काय परिस्थिती असू शकते, हे आपल्याला लक्ष्य येते. त्यामुळे आधीपासूनच पाणी बचतीचे संदेश द्यायला हवेत; पण तसे होत नाही. पाणी वापराचे नियोजन कुठेच होत नाही. रहिवासी संकुले, मोठ्या हॉटेलांतील स्विंग पूल, वॉटर स्पोर्ट्स तसेच अन्य ठिकाणचा पाण्याचा चंगळवादी वापर याकाळात थांबायला हवा. शिवाय पाणीचोरी, पाणीगळती रोखली तर २५ ते ३० टक्के वाया जाणारे पाणी आपल्याला उपलब्ध होईल. -प्रदीप पुरंदरे, जल अभ्यासक

नेमके चुकतेय कोणाचे?

कोणतीही कारणे सापडतात. खोदलेल्या रस्त्याची पातळी (रोड लेव्हल) तर कधीच आधीच्या रस्त्याच्या सम पातळीवर येत नाही. त्यामुळे पावसाळ्यात कोणत्या तरी एका बाजूला अधिक पाणी साठते. ‘शास्त्र असतं ते!’ हे आपल्यालाही समजत असेल, तर महापालिकेत अनेक वर्षे काम करणाऱ्या वरिष्ठ अधिकाऱ्यांना नागरिकांना चांगले रस्ते द्यावेत, असे का वाट नाही? पावसाळापूर्व होणारी नालेसफाई, हा तर केवळ आतबटून्याच्या व्यवहार आहे. माध्यमांना माहिती देताना ‘एवढ्या किंविचे नाले’, ‘एवढी स्वच्छता झाली’, ‘एवढा गाळ काढला’ असे आकड्यांवर आकडे दिले जातात. वस्तुस्थिती काय आहे, हे नाल्याच्या आजूबाजूला राहणाऱ्या नागरिकांना चांगलेच माहीत असत. एखादा भलामोठा पाऊस झाला, की नाल्याच्या स्वच्छतेचे कसे तीन-तेरा वाजतात, याचा चांगलाच अनुभव आंबिल ओढ्यालगत राहणाऱ्या सर्वच नागरिकांनी पाच वर्षांपूर्वी (२०१९) घेतला आहे. कागदप्रांपासून, घर-मालमत्ता आणि वाहनांपर्यंत एका रात्रीत ‘होत्याचे नव्हते’ झाले, तरीही या नालेसफाईबाबत ठोस कारवाई कधी झाल्याचे पाहायला मिळाले नाही. नालेसफाईसाठी येत्रे आणि मनुष्यबळ काम करीत असल्याचा ‘देखावा’ कायमच निर्माण केला जातो. दर वर्षी पावसाळ्यामध्ये नाले तुंबतात आणि पाण्याचा प्रवाह नाल्यांची हृद सोडून आजूबाजूला पसरतो, याचे कारण नक्की काय असेल, याचा अभ्यास पालिके तील अनेक हुशार अधिकाऱ्यांना का करावासा वाट नसेल? की काही वेगळ्याच गोष्टींचा अधिक अभ्यास केला जातो अन् या अभ्यासात कधी लोकप्रतिनिधींना बोरबार घेतले जात असल्याने प्रत्यक्ष कागदावरच अभ्यास आणि प्रत्यक्षातील परिस्थिती, यात तफाव राहते, हे आता सर्वसामान्यांना समजू लागले आहे महापालिकेच्या वेगवेगळ्या विभागांमध्ये समन्वय नसल्याची अनेक उदाहरणे कायमच पुण्यातील नागरिकांनी पाहिली आहेत. म्हणजे, नवा रस्ता केले की दोन-तीन दिवसांनी येऊन पाणीपुरवठा किंवा मैलापाणी वाहिन्यांसाठी तो खणला जाणार. पदपथाची पुनरर्चना करून तो सुशोभित केला, व त्यावर पुन्हा जिमची साधने बसविण्यासाठी कुरुती तरी खोदकाम होणार.. अशा किंविक गोष्टी नागरिक रोज पाहातात. कधीतरी त्यावर सोशल मीडियावरू आवाज उठवितात; पण रस्त्यावरील काम सद्ये पद्धतीने होत असल्याबाबत ना महापालिकेतील अधिकाऱ्यांना खेद, ना लोकप्रतिनिधींना खंत महापालिकेच्या विभागांमध्ये परस्पर समन्वय नसेल तर इतर विभागांशी तो कसा राहील? त्यामुळे शहरातील काम करणाऱ्या सर्वच यंत्रणा आपल्याला पाहिल्या पद्धतीने काम करत राहतात. महापालिकेच्या रस्ते आणि पदपथांवर मेट्रोचे जिने आणि लिफ्ट बांधकाम करणाऱ्या महाराष्ट्र मेट्रो रेल्वे कॉर्पोरेशन (महामेट्रो) किंवा इतर तत्सम यंत्रणांना महापालिकेच्या परवानगी घ्यावी, त्यांचा सल्ला घ्यावा असे वाट नाही. ‘आम्ही केंद्रीय यंत्रणा आहोत, महापालिकेच्या स्थानिक यंत्रणा आहे,’ असा काहींचा आविर्भाव असल्याने पावसाळी गटारे बुजवण्यासून ते जिनाला लिफ्टसाठी खांबांची जागा निश्चित करण्यापर्यंत रुपांतरणाच एकमेकांवर दोषारोप करीत राहतात. कधी एक यंत्रणा दुसऱ्या यंत्रणेला पत्र पाठवून चूक झाल्या सुधारा, असा सल्ला देते. तर कधी दुसरी यंत्रणा

तुम्हांला पूर्वकल्पना देऊनही तुमचे अधिकारी जागेवर आले नसल्याने मूळ आराखड्यानुसार काम के ल्याचा दावा करत राहते; परंतु एकमेकांमध्ये संवाद साधून नागरिकांची अडचण होणार नाही, याकडे कोणाचे लक्ष नाही. त्यामुळे मेट्रो स्टेशनजवळ पालिकेच्या पदपथाची तोडफोड करून मेट्रोचे तिथे सर्व काम झाल्यानंतर पावसाळ्यातील पाणी जाण्यासाठी वाटच करून दिली नसल्याचे निर्दर्शनास येते. अशा अनेक गोष्टी एकापाठोपाठ समोर येतात आणि मग प्रश्न पडतो. सर्वच यंत्रणांसाठी काम करणारी तुमच्या-आमच्यासारख्या सर्वसामान्य कुटुंबातील चळ आहेत. त्याच्या कुटुंबातील सदस्यांना रस्त्यावर साचणाऱ्या पाण्यातून जाताना किंवा जागोजागी पडलेल्या खड्ड्यातून वाट काढताना काहीतरी त्रास तर होत असेलच ना. मग, संबंधित यंत्रणांमध्ये काम करणाऱ्या आणि अधिकारीपदावर निर्णय घेण्याची जबाबदारी असणाऱ्यांतकडे ते गान्हाणे मांडतात का? आणि मांडत असतील तर त्याकडे काळजीपूर्वक लक्ष देऊन ऐकण्याची आणि सुधारणा करण्याची यंत्रणांमध्ये काम करणाऱ्यांची खरीच इच्छा आहे का? की या सर्वांसाठी मनुष्यापेक्षा त्यांना हलविणारी काही इतर धनयंत्रे अधिक मोलाची झाली आहेत. आगामी पावसाळ्यात ठिकिठिकाणी पाणी साचले, गाड्या बंद पडल्या, नागरिकांची गैरसोय झाली, तर ‘कमी वेळात जास्त पाऊस पडला’ हे ठरावीक साच्यातील उत्तर ऐकायला आले, तर दुईवारे यंत्रणांमधील सर्वांची मनयंत्रे नाही, तर धनयंत्रे अधिक कार्यक्षम आहेत, हेच खेर समजावे लागेल.

‘ट्रिलिन्स’ म्हणजे काय?

रडारवरदेखील स्पष्ट कळत नाही. ही छुपी खळबळ साहजिकच धोकादायक असते. नुकताच झालेला अपघात यामुळे चाला असावा, असा तज्जांचा अंदाज आहे. आतापर्यंत मिळालेल्या माहितीनुसार, ते विमान तब्बल तासभर खळबळी वाच्यामध्ये अडकले होते. त्यामध्येच एके ठिकाणी वाच्याच्या वर-खाली होणाऱ्या आणि न दिसणाऱ्या हालचालीमुळे ३७ हजार फूटांवर चाललेले विमान अचानक चारशे फूट वर गेले आणि लगेच्च चारशे फूट खाली कोसळले. काही क्षणांत घडलेल्या या तीव्र हालचालीमुळे हा अपघात झाला.

नये, म्हणून आम्ही नेहमीच काळजी घेतो; त्यामुळे कोणीही वैमानिक दिसत असलेल्या किंवा अनुपानिं खळबळी वाच्याच्या ठिकाणी जाणून बुजून जाण नाही, हे मी खालीने सांगू शकतो. साऊऱ्यकीयदृष्ट्यां हवाई प्रवास हे वाहतुकीचे सर्वांत मुरक्कित साधारण आहे; परंतु वेग जास्त असल्याने क्वचितच जे अपघात घडतात, त्यात दुरुपात्री मोठ्या होतात, म्हणून प्रसिद्धी मोठ्या प्रमाणावर होते.

काय काळजी घावी?

विमान प्रवासात तीन गोषी काटेकोरपणे पाळाव्याले

१. बसलेले असताना नेहमीच आसन पट्टा बांधलेले

असे का घडले असावे ?
ही घटना समजून घेण्यासाठी नदीच्या पात्रात दिसणारे भोवरे डोळ्यासमोर आणा. जत्रे त मोठ्या चक्रीत बसण्याचा अनुभव घेतला असेल, तर खाली येतानाच्या वजनहीनतेची कल्पना असेलच. त्याचप्रमाणे, विमान अचानक खाली येते, तेव्हा प्रवाशांसह सर्व मोकळ्या वस्तू वर फेकल्या जातात. सिंगापूर एलाइन्सच्या विमानात असेच घडले. मोठ्या चक्रीत बसण्याचा अनुभव नसेल, तर गतिरोधकावरून किंवा रस्त्यावरील खड्ड्यांवरून वेगाने निघालेल्या एसटीच्या प्रवासाची आठवण करा. तो अनुभव शंभर पटीने वाढवल्यावर काय परिस्थिती होईल, याची कल्पना करा.

जवळजवळ सगळे प्रवासी त्या सूचनांकडे पूर्णपट
दुर्लक्ष करीत असतात. भारतीय प्रवासी परदेश
लोकांच्या मानाने जास्त अधीर आणि मागणी करणे
असतात, असे माझे परिचारक मित्र सांगतात. एक

मित्राच्या मते, विमानाचे तिकीट घेतल्यावर अगदी विमान कंपनी विकत घेतल्यासारखे बरेच जण वागतात. एकदा मी प्रवासी म्हणून माझ्या वैमानिकाच्या गणवेशात जात असताना, माझ्या शेजारी बसलेला माणूस आमचे विमान टेक ऑफ करण्यासाठी धावपट्टीकडे जात असताना, सारखा फोनवर बोलत होता. मी रोखून पाहिल्यावर त्याने माझी नजर चुकवत, एकामार्गे एक कॉल करणे चालू ठे वेळे. आसपासचे सगळे प्रवासी त्याच्याकडे आश्वर्यनि बघत होते. एक परिचारिका त्याला दाटावून गेली; पण हा पठूऱ्या कोणाचे ऐकायला तयार नव्हता. शेवटी टेक ऑफच्या वेळी मी त्याला म्हणालो, ‘भाईसाहब, अब बंद भी करो, वरना...’ माझा गणवेश आणि भाईसाहब हा शब्द मी ‘भ’ने सुरू होणाऱ्या अनेक अपशब्दांच्या ठसक्यात वापरल्यामुळे तो महाभाग वरमला आणि फोन बंद करून लगेच झोपी गेला. प्रवासभर तो उघडे तोंड ठेवून मोठ्याने घोरत होता. नशीब त्याचे, की त्याच दिवशी पाऊस आणि वाढळी वाच्यामुळे विमानाचे लँडिंग जरा खराब झाले आणि कोणी तरी किंचाळले. ते ऐकून माझा शेजारी खडबदून जागा झाला आणि माझा हात घटू पकडून ‘बचाओ, बचाओ...’ असे ओढू लागला. त्याला बघून इतर प्रवाशांत हशा पिकला! थोडक्यात सांगायचे म्हणजे, बसून राहा, वैमानिक व परिचारकांच्या सूचनांचे पालन करा. कचित प्रसंगी काही घडले, तर तेच आपल्याला सरक्षित ठेवणार आहेत.

शिवसेनेचा नाथ चषक सितार्डी कलबच्या नावे तर सागर इलेहन संघ ठरला उपविजेता

बीडमध्ये दरवर्षी नाथ चषक क्रिकेट स्पर्धेचे आयोजन करणार-सचिन मुळूक

बीड (प्रतिनिधि): छपूरपती शिवाजी महाराज यजवंतीनिमित्त बीड जिल्हा शिवसेनेच्या वर्तीने शिवसेना जिल्हाप्रमुख सचिन मुळूक यांच्या पुढाकारातून आयोजित नाथ चषक बीड 'प्रीमियर लीग' मध्य बीडच्या सिराई क्लब संघाने धडाकेबाज फलंदाजी करत प्रतिष्ठेचा समजला जाणारा नाथ चषक जिंकत विजेतेपद पटकावले तर सागर एलवेन संघाने उपविजेतेपद पटकावले. बक्षीस वितरण कार्यक्रमात शिवसेना जिल्हाप्रमुख सचिन मुळूक यांनी दरवर्षी बीडमध्ये नाथ चषक प्रीमियर लीग चे आयोजन करणार असल्याचे सांगितले.

उत्सूर्त प्रतिसाद मिळाला. नाथ चषक बीड प्रीमियर लीग २०२५ चा अंतिम सामना बीडच्या सितार्झ क्लबव व सागर इलेव्हन मध्ये झाला. प्रथम फलंदाजी करत सागर एलेवेन संघाने सात षटकात ७६ धावा केल्या. अटीटटीच्या झालेल्या सामन्यात सितार्झ क्लबला जिंकण्यासाठी एका चेंडूत सहा धावा काढायच्या होत्या. परंतु जबरदस्त क्षेत्रक्षण केल्याने सागर इलेव्हन ने सामना जिकल्याचा जमा होता. हा सामना हातातून निस्टट असताना सितार्झ

कलबच्या फलंदाजाने शेवटच्या बॉलवर घटकार मारून प्रतिष्ठेचा असणारा नाथ चषक जिंकत विजेतेपद पटकावले. तर सागर इलेव्हन संघाला उपविजेतेपदावर समाधान मानावे लागले. द्वारकाधीश क्रिकेट क्लब ने तिसऱ्या क्रमांकाचे बक्षीस तर मॉर्निंग क्रिकेट क्लब ने चौथ्या क्रमांकाचे बक्षीस मिळविले. सीपी मैदान येथे २७ फेब्रुवारी गोजी शिवसेना जिल्हाप्रमुख अनिल जगताप, सचिन मुळूक, स्वप्निल गलधर यांच्या उपस्थितीत विजेत्यांना

बक्षीस वाटप करण्यात आले. यामध्ये शिवसेना जिल्हाप्रमुख सचिन मुळूक यांच्या वतीने प्रथम पारितोषिक ५१ हजार व नाथ चषक, द्वितीय पारितोषिक ३१ हजार व चषक, तृतीय पारितोषिक ११००० व चषक देऊन संघांचा सन्मान करण्यात आला. अत्यंत प्रतिष्ठेचा समजला जणारा नाथ चषक प्रीमियम लीग च्या यशस्वी आयोजनामध्ये विवेक मोटे, अविनाश लंगडे, नवनाथ ढोले, संदीप काळे,

संजय कुलथे, सुरेश राठोड, रंजीत काकडे, संतोष कुराडे, खदीर भाई, निलेश शेठ व संपूर्ण सीपी क्रिकेट क्लबचा समावेश होता. सदर स्पर्धा क्रीडा प्रेमीसाठी युट्युबच्या माध्यमातून सर्वदूर पोहोचविण्याची व्यवस्था करण्यात आली होती. दहा दिवस बीड शहरातील व तालुक्यातील क्रिकेट प्रेमीसाठी या स्पर्धा पर्वणी ठरली असल्याने यापुढेही दरवर्षी नाथ चषक बीड प्रीमियर लीगचे आयोजन करू असे शिवसेना जिल्हा प्रमुख सचिन मुळूक यांनी केले आहे.

रांजणगाव गणपतीच्या विकासा साठी ६९ कोटींचा निधी मंजूर

शिस्कर । प्रतिनिधि

राज्य सरकारने राजनगाव गणपती आणि परिसराच्या पायाभूत सुविधांसाठी मोठाऱ्या आर्थिक हातभार लावत पाणीपुरवठायोजनेसाठी ६३ कोटी आणि सांडपाणी प्रक्रिया प्रकल्पासाठी ६ कोटी रुपये मंजूरी केले आहेत. उपमुख्यमंत्री अंजित पवारांनी आणि आमदार दिलीप वळसे पाटील यांच्या विशेष प्रयत्नांमुळे हा निधी उपलब्ध झाला आहे.

झाली. या बैठकिला उद्योगमंत्री उदय सामंत,
पाणीपुरवठा मंत्री गुलाबराव पाटील, माजी
मंत्री दिलीप वळसे पाटील, वित्त विभागाचे
अपर मुख्य सचिव ओ. पी. गुप्ता, नियोजन
विभागाचे अपर मुख्य सचिव डॉ. राजगोपाल
देवरा, तसेच विविध वारष्ट्र अधिकारी,
स्थानिक लोकप्रतिनिधी आणि उद्योजक
उपस्थित होते. बैठकीत रांजणगाव, कारेगाव
आणि ढोकसावंगी ग्रामपंचायर्तीसाठी
चखउ झाला.

निर्देश देण्यात आले. तसेच, उद्योजकांकडून सामाजिक दायित्व निधी (उडठ) उभारण्याचे आदेश उपमुख्यमंत्रांनी दिले.या निधीमुळे रांजणगाव व परिसरातील नागारिकांना नियमित आणि स्वच्छ पाणीपुरवठा, सांडपाणी व्यवस्थापन आणि नागरी सुविधांमध्ये सुधारणा अनुभवात येणार आहे. औद्योगिक वाढ आणि तीर्थक्षेत्र म्हणून रांजणगाव गणपतीच्या महत्त्वाचा विचार करता हा निधी अत्यंत महत्त्वाचा ठरणार आहे.

नीलम गोऱ्हेनी त्यांचे काळे धंदे बाहेर काढले:त्या काहीही खोटे बोलल्या नाहीत, एकनाथ शिंदेकडून पाठराखण

मुंबई (वृत्तसंस्था)—दिल्ली येथील अखिल भारतीय मराठी साहित्य संमेलनाच्या एका चर्चा सत्रात शिवसेना शिंदे गटाच्या नेत्या नीलम गोळ्हे यांनी ठाकरे गटावर तसेच उद्धव ठाकरे यांच्याविषयी वादप्रस्त विधान केले होते. उद्धव ठाकरेच्या शिवसेनेत दोन मर्सिडीज दिल्या की एक पद मिळते, असे विधान त्यांनी केले होते. त्यांच्या या विधानावर ठाकरे गटातील नेत्यांनी नीलम गोळ्हे यांच्यावर टीकेकी झोड उठवली. यावर आता उपमुख्यमंत्री एकनाथ शिंदे यांनी नीलम गोळ्हे यांची पाठाखण केली आहे.

अंधेरी येथील जाहीर सभेत बोलताना एकनाथ शिंदे इताराते रीतापासून ते विनीत-

A composite image featuring two individuals. On the left, a woman with dark hair, wearing a pink and blue sari with a gold border, looks directly at the camera. On the right, a man with glasses and a mustache, wearing a white shirt, is speaking into a microphone. Both are positioned behind a dark podium.

लेना बँक आहेत, म्हणून ते जे बोलल्या
ते कटू सत्य आहे. नीलम गोच्हे या
महिलावर अत्याचार झाला किंवा इतर
काहीही झाले तर त्या पहिल्या धावून
जायच्या, तेव्हा नीलम ताई चांगल्या
होत्या. आताही शक्ती विधेयकात त्यांचे
मोठे योगदान आहे. महिला
सक्षमीकरणासाठी त्या काम करतात.
हीच पोट दुखी आहे. ती पोट:दुखी
थांबत नाही, कारण ते डॉक्टरकडून
औषध घेत नाहीत, कंपाऊडरकडून
औषध घेतात, असे म्हणत एकनाथ
शिंदे यांनी उद्घव ठाकरे यांना टोला
उपरांगा आवे.

पुण्यात शिवशाही बसमध्ये तरुणीवर बलात्कार
वर्दळीच्या स्वारगेट बसस्टॅंडवर
पहाटे घडली संतापजनक घटना

पुणे (वृत्तसंस्था) - पुण्यातील स्वारगेट बसस्थानकावर थांबली होती. तेच्हा एका अनोळखी व्यक्तीने तिची बस दुसऱ्या ठिकाणी भांडूला आणि तिचे आणि तापीने आवाहन करता आहे.

विश्वास ठेवला नाही. त्यावर तरुणीने तिच्या
एकटेपणाचा फायदा घेत तिला विश्वासात घेटले.
त्यानंतर तो तिला जबळच उभ्या असलेल्या एका
शिवशाही बसमध्ये नेले. तिथे त्याने तिच्यावर पाशवी
बलात्कार केला व तेथून पळ काढला.
या घटनेमुळे हादरलेल्या तरुणीने आपल्या मित्राला
फोनवरून ही घटना सांगितली. त्यानंतर मित्राने तिला
तत्काळ पोलिसांकडे जाण्याचा सळ्ळा दिला. तदुसारा
तरुणीने स्वारगेट पोलिस ठाणे गारून आपविती कथन
केली. पीडितेच्या तक्रारीवरून पोलिसांनी झज्जात
आरोपीविरोधात बलात्काराचा गुन्हा दाखल करत
घटनास्थळी जाऊन तपास सुरु केला. या घटनेची
तात्पुरता देणाऱ्या पासवार घटना बलात्कारी

माझी दादांनी महाराष्ट्राला नव्हतेची शिकवण दिली लक्ष्मण महाराज मेंगडे यांचे प्रतिपादन

बीड (प्रतिनिधि): महाराष्ट्रातील धाकटी पंढरी म्हणून ओळखल्या जाणाऱ्या श्रीक्षेत्र चाकरवाडी मध्ये महाशिवरात्रीनिमित्त अखिल भारतीय वारकरी संमेलन तसेच दोन दिवसीय महोत्सव सुरु आहे. प्रमुख मार्गदर्शक तपोनिधी शांतीब्रह्म गुरुवर्य श्री ह.भ. प महादेव महाराज तात्या यांच्या मार्गदर्शनाखाली महाशिवरात्री महोत्सव निमीत होणारे सर्व कार्यक्रम पार पडतील. या महोत्सवामध्ये विसाव्या शतकातील महान संत विभूती सद्गुरु संत श्री ज्ञानेश्वर माऊली महाराज श्रीक्षेत्र चाकरवाडीकर यांच्या पवित्र पावन भूमीमध्ये महाशिवरात्री महोत्सवानिमित्त पहिल्या दिवशी वारकरी संप्रदायातील कीर्तन पंरपरेतील एक थोर विभूती मठाधिपती महंत श्री ह भ प लक्ष्मण महाराज मंगडे श्री बंकटस्वामी महाराज मठ संस्थान श्री क्षेत्र निनगुर

महाराज मेंगडे यांनी जगदुरूप तुकाराम महाराज यांच्या
गाथा मधील अभंगावर चित्तन केलेत. तुम्ही विश्वनाथ

| दीनरंक मी अनाथ ॥१॥
कृपा कराल ते थोडी | पायां पडिलों बराडी ॥धु.॥

काय उणे तुम्हांपाशीं। मी तो अल्य चि संतोषी ॥२॥
 तुका म्हणे देवा । कांहीं भातुके पाठवा ॥३॥
 हे देवा तुम्ही विश्वानाथ आहात आणि मी तर दिन रंक
 अनाथ आहे. हे विश्वानाथ मी तुमचा भक्त आहे तुम्ही
 थोडी का होईना पण माझ्यावर दया करा. देवा
 तुमच्याजवळ भक्तांना देण्यासाठी काय उणे आहे
 आणि मी तर अल्य संतोषी आहे. तुकाराम महाराज
 म्हणतात हे देवा मला तुम्ही काहीतरी प्रेमरूपी
 भातुके म्हणजे खाऊ पाठवा. महाराजांनी आपल्या
 कीर्तन श्रावणेतून भाविकांना मंत्रमुग्ध केले.
 अशाप्रकारे महाराजांनी आपल्या अभ्यंगातून
 भाविकांना संदेश दिला. अभ्यंगावर चिंतन करून
 हरिहराचे दर्शन करून नाथाचे प्रकार कोणते आहे
 ? कृपेचे प्रकार किती ? अति महत्वाकांक्षामुळे
 भस्मासुराचा भस्म कसा झाला... महाशिवरात्री व

